

Sosiaali- ja terveysministeriö
Lausuntopalvelu.fi

Lieksan kaupungin lausunto Ikäohjelmaa koskevasta valtioneuvoston periaatepäätöksestä

Osio 1: Mitkä ovat mielestäsi tärkeimmät tavat toteuttaa ikääntymiseen varautumista? Ota kantaa asteikolla samaa mieltä – jonkin verran samaa mieltä – jonkin verran eri mieltä – eri mieltä.

Vastuu ikääntymiseen varautumisesta on kunnilla ja hyvinvointialueilla

- ☐ Samaa mieltä
- ☒ Jonkin verran samaa mieltä
- ☐ Jonkin verran eri mieltä
- ☐ Eri mieltä

Kolmannella sektorilla on merkittävä rooli ikääntymiseen varautumisessa

- ☐ Samaa mieltä
- ☒ Jonkin verran samaa mieltä
- ☐ Jonkin verran eri mieltä
- ☐ Eri mieltä

Ihmisten omaa vastuuta ikääntymiseen varautumisessa tulee jatkossa kasvattaa

- ☒ Samaa mieltä
- ☐ Jonkin verran samaa mieltä
- ☐ Jonkin verran eri mieltä
- ☐ Eri mieltä

Ikääntymiseen varautuminen edellyttää kansallisia poliittisia linjauksia ja päätöksentekoa

- ☒ Samaa mieltä
- ☐ Jonkin verran samaa mieltä
- ☐ Jonkin verran eri mieltä
- ☐ Eri mieltä

Sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus on tärkeää ikääntymiseen varautumisessa

- ☒ Samaa mieltä
- ☐ Jonkin verran samaa mieltä
- ☐ Jonkin verran eri mieltä
- ☐ Eri mieltä

Teknologialla on keskeinen rooli ikääntymiseen varautumisessa

- ☐ Samaa mieltä
- ☒ Jonkin verran samaa mieltä
- ☐ Jonkin verran eri mieltä
- ☐ Eri mieltä

Ikääntymiseen voidaan varautua hyödyntämällä väestön ikääntymisen mahdollisuuksia ja iäkkäiden omia voimavaroja

- ☒ Samaa mieltä
- ☐ Jonkin verran samaa mieltä
- ☐ Jonkin verran eri mieltä
- ☐ Eri mieltä

Osio 2: Arvioi läpileikkaavien teemojen tarkoituksenmukaisuutta

Iäkkäiden henkilöiden osallisuuden, itsemääräämisoikeuden ja voimavarojen vahvistaminen yhteiskunnan kaikilla osa-alueilla

- ☒ Tarkoituksenmukaisuus on suuri
- ☐ Tarkoituksenmukaisuus on melko suuri
- ☐ Tarkoituksenmukaisuus on melko pieni
- ☐ Tarkoituksenmukaisuus on pieni

Iäkkäiden henkilöiden yksilöllisten ominaisuuksien ja tarpeiden sekä iäkkään väestön moninaisuuden parempi huomioiminen yhteiskunnan kaikilla osa-alueilla

- ☒ Tarkoituksenmukaisuus on suuri
- ☐ Tarkoituksenmukaisuus on melko suuri
- ☐ Tarkoituksenmukaisuus on melko pieni
- ☐ Tarkoituksenmukaisuus on pieni

Ikääntymiseen liittyviin asenteisiin vaikuttaminen ja sukupolvien välisten suhteiden syventäminen

- ☒ Tarkoituksenmukaisuus on suuri
- ☐ Tarkoituksenmukaisuus on melko suuri
- ☐ Tarkoituksenmukaisuus on melko pieni
- ☐ Tarkoituksenmukaisuus on pieni

Kerättävän tiedon luotettavuuden ja vertailukelpoisuuden parantaminen, toimintakäytänteiden vaikuttavuuden arvioinnin kehittäminen ja indikaattoreiden määrittely toiminnan laadun varmistamiseksi

- ☒ Tarkoituksenmukaisuus on suuri
- ☐ Tarkoituksenmukaisuus on melko suuri
- ☐ Tarkoituksenmukaisuus on melko pieni
- ☐ Tarkoituksenmukaisuus on pieni

Väestön ikääntymiseen liittyvien mahdollisuuksien tunnistaminen ja hyödyntäminen

- ☒ Tarkoituksenmukaisuus on suuri
- ☐ Tarkoituksenmukaisuus on melko suuri
- ☐ Tarkoituksenmukaisuus on melko pieni
- ☐ Tarkoituksenmukaisuus on pieni

Voit halutessasi antaa avointa palautetta tiiviisti läpileikkaavia teemoja koskien

Hyvinvointialueiden ja kuntien tehtävänjako ja vastuut ovat vielä jäsentymättömiä.

Osio 3: Arvioi vaikuttavuustavoitteisiin kytkeytyvien tarkempien tavoitteiden ja toimenpiteiden täsmennyksen tarvetta

Vaikuttavuustavoite: Ikääntyvien työikäisten työkyky on parantunut ja työurat ovat pidentyneet

Tarkempien tavoitteiden täsmennyksen tarve:

Ikääntymiseen varautuminen aloitetaan keski-iässä ja sitä jatketaan eläkkeelle siirryttäessä (sekä omana että yhteiskunnan toimintana)

- ☐ Alatavoite on hyvä tällaisenaan
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☒ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Erilaisilla ratkaisuilla ja joustoilla varmistetaan entistä pidemmät työurat ja ehkäistään ikäsyrrintää työelämässä

- ☒ Alatavoite on hyvä tällaisenaan
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Ikäihmisten palveluissa työskentelevän henkilöstön osaamista, työ- ja toimintakykyä ja jaksamista sekä alan vetovoimaa on parannettu

- ☐ Alatavoite on hyvä tällaisenaan
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☒ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Työhyvinvoinnin kehittäminen on integroitu palvelutoiminnan ja hoidon laadun kehittämiseen sekä omavalvontaan ja sen vaikutuksista kerätään systemaattisesti tietoa organisaatioista ja kansallisesti tiedolla johtamisen tueksi

- ☒ Alatavoite on hyvä tällaisenaan
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Olemassa oleva lainsäädäntö ja lainsäädännön muutokset tukevat tavoitteiden saavuttamista ja kulkevat mukana huomioiden eri palvelut ikääntyneiden palveluissa

- ☐ Alatavoite on hyvä tällaisenaan
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☒ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Toimenpiteiden täsmennyksen tarve:

Vahvistetaan esihenkilöiden ja työyhteisöjen osaamista ja ymmärrystä moninaisuuden huomioon ottamisesta ja johtamisesta valmentavan johtamisen keinoin, jonka myötä ikäihmisten palveluissa voidaan tehdä yhä useammin työtä yhteisöohjautuvasti.

- ☒ Toimenpide on hyvä tällaisenaan
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri

Kehitetään ja tutkitaan, miten työhyvinvoinnin kehittäminen parhaiten integroidaan palvelutoiminnan ja hoidon laadun kehittämiseen sekä toimintayksiköiden omavalvontaan, tavoitteena ikäihmisten palveluissa työskentelevien työkuormituksen pysyminen hallinnassa.

- ☒ Toimenpide on hyvä tällaisenaan
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri

Kerätään systemaattisesti tietoa työhyvinvoinnista organisaatioista ja kansallisesti tiedolla johtamisen tueksi

- ☒ Toimenpide on hyvä tällaisenaan
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri

Vastataan työelämän ja ikääntyvien työikäisten osaamistarpeisiin edistämällä jatkuvaa oppimista työpaikoilla ja vapaa-ajalla

- ☒ Toimenpide on hyvä tällaisenaan
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri

Ikäihmisten palveluissa tutkitaan ja kehitetään sekä otetaan käyttöön uudenlaisia toimintamalleja moniammatillisuuden lisäämiseen ja uramalleja ammatillisen osaamisen vahvistamiseen

- ☒ Toimenpide on hyvä tällaisenaan
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri

Osallistetaan henkilöstöä toiminnan kehittämiseen ja levitetään parhaita käytäntöjä valtakunnallisesti

- ☒ Toimenpide on hyvä sellaisenaan
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri

Tehdään yhteistyötä poikkihallinnollisen, sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden -ohjelman sekä TYÖ2030 –ohjelman kanssa

- ☐ Toimenpide on hyvä tällaisenaan

- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☒ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri

Voit halutessasi antaa avointa palautetta tiiviisti vaikuttavuustavoitteen: Ikääntyvien työikäisten työkyky on parantunut ja työurat ovat pidentyneet kokonaisuudesta:

Vaikuttavuustavoite: läkkäät ovat toimintakykyisiä pidempään

Tarkempien tavoitteiden täsmennyksen tarve:

lääkäiden toimintakyky ja osallisuus ovat vahvistuneet siten, että aktiivisten, toimintakykyisten elinvuosien määrä on kasvanut

- ☒ Alatavoite on hyvä tällaisenaan
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Uudet toimintatavat tukevat ja motivoivat iäkästä väestöä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi kuten liikunnan, mielen hyvinvoinnin, kulttuurihyvinvoinnin ja osallisuuden edistämiseksi ja ravitsemuksen parantamisessa

- ☒ Alatavoite on hyvä tällaisenaan
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Panostamalla riskiväestöjen varhaiseen tunnistamiseen ja kohdentamalla heille ennaltaehkäiseviä toimia, on vähennetty toimintakyvyn laskua ja sairastavuutta, erityisesti muistisairauksia

- ☒ Alatavoite on hyvä tällaisenaan
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

lääkäiden toimintakyvyn kehittäminen, suositukset ja toimenpiteet perustuvat näyttöön perustuvaan tietopohjaan

- ☐ Alatavoite on hyvä tällaisenaan.
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☒ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

lääkäiden osallisuus ja itsemääräämisoikeus ovat vahvistuneet

- ☒ Alatavoite on hyvä tällaisenaan
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Toimenpiteiden täsmennyksen tarve:

Jatketaan hyvien ja toimivien toimintamallien käyttöönottoa ja kehittämistä iäkkäiden toimintakyvyn tukemisessa, esimerkiksi elintapaohjauksen, liikunnan, ravitsemuksen, mielen hyvinvoinnin, kulttuurihyvinvoinnin ja kansalaistoiminnan alueilla

- ☒ Toimenpide on hyvä sellaisenaan
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri

Jatketaan arviointi-, toteuttamis- ja levittämismallien kehittämistä

- ☐ Toimenpide on hyvä sellaisenaan
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☒ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri

Kehitetään ja otetaan käyttöön toimivia käytänteitä hyvinvointialueiden ja kuntien toteuttamaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) toiminnan ja kuntien muun toiminnan sekä kolmannen sektorin välisen yhdyspintatyön ja yhteistyön parantamiseksi

- ☐ Toimenpide on hyvä sellaisenaan
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☒ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri

Kehitetään ja otetaan käyttöön iäkkäiden henkilöiden osallisuutta parantavia toimintakäytänteitä palveluissa ja muussa toiminnassa

- ☒ Toimenpide on hyvä tällaisenaan
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri

Rakennetaan näyttöön perustuvaa tietopohjaa, jonka avulla saadaan luotettavaa ja vertailukelpoista tietoa väestön ikääntymiseen varautumisessa ja taloudellisen kestävyuden varmistamisessa (esim. RAI –mittariston laajempi hyödyntäminen, laatuindikaattorit, Active Ageing Index (AAI)).

- ☒ Toimenpide on hyvä tällaisenaan
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri

Voit halutessasi antaa avointa palautetta tiiviisti vaikuttavuustavoitteen läkkäät ovat toimintakykyisiä pidempään kokonaisuudesta:

[Iäkkäiden toimintakyvyn ylläpitämiseen ja kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä tulee jatkuvasti tehostaa.](#)

Vaikuttavuustavoite: Vapaaehtoistoiminnalla on vakiintunut asema ikääntyvässä yhteiskunnassa

Tarkempi tavoitteiden täsmennyksen tarve:

Julkinen sektori tunnistaa ja mahdollistaa vapaaehtoistoiminnan yhteiskuntaa ja vapaaehtoisia hyödyttävällä tavalla

- ☒ Alatavoite on hyvä tällaisenaan
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Kunnat ja hyvinvointialueet vakiinnuttavat toimintaansa rakenteita, jotka edistävät ja aktivoivat paikallisen ja alueellisen tason vapaaehtoistoimintaa

- ☒ Alatavoite on hyvä tällaisenaan
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Julkinen sektori on selvittänyt erilaisia vaihtoehtoja, miten vapaaehtoistoimijoille voidaan tarjota tukea niiden hallinnollisissa asioissa

- ☐ Alatavoite on hyvä sellaisenaan
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☒ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Vapaaehtoistoimintaan osallistuminen on lisännyt ikääntyvien osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia.

- ☒ Alatavoite on hyvä sellaisenaan
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Vapaaehtoistoiminta on edistänyt ikääntyvien terveyttä ja hyvinvointia

- ☒ Alatavoite on hyvä tällaisenaan
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Toimenpiteiden täsmennyksen tarve:

Jatketaan vapaaehtoistoiminnan asemaa edistävien rakenteiden levittämistä kuntatasolla aiemmin toteutetun kehittämistyön pohjalta

- ☐ Toimenpide on hyvä tällaisenaan
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☒ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri

Selvitetään mahdollisuutta ottaa käyttöön valtakunnallinen ratkaisu kansalaistoimijoiden tukemiseksi niiden hallinnollisissa asioissa (mm. talousosaaminen, yhdistysten perustaminen ja rahoitushaut)

- ☐ Toimenpide on hyvä tällaisenaan
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☒ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri

Selvitetään, mallinnetaan ja jalkautetaan vapaaehtoistoimintaa koordinoivien tahojen toimintaan erilaisia vaihtoehtoja vapaaehtoistoimijoiden uudistumisen tukemiseksi

- ☐ Toimenpide on hyvä tällaisenaan
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☒ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri

Voit halutessasi antaa avointa palautetta tiiviisti vaikuttavuustavoitteen Vapaaehtoistoiminnalla on vakiintunut asema ikääntyvässä yhteiskunnassa – kokonaisuudesta.

[Valtakunnallisia ratkaisuja ja linjauksia vapaaehtoistoiminnan roolista tarvitaan. Myös vapaaehtoistyöhön tarvitaan taloudellisia resursseja, ja kuntien ja hyvinvointialueiden vastuut rahoituksesta on määriteltävä.](#)

Vaikuttavuustavoite: Teknologia on lisännyt hyvinvointia

Tarkempien tavoitteiden täsmennyksen tarve:

Teknologian hyödyntäminen ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä hoidon ja huolenpidon tukena on lisääntynyt. Teknologiset ratkaisut sisältyvät luontevana osana ikääntyvän henkilön omasta hyvinvoinnista, terveydestä ja toimintakyvystä huolehtimiseen sekä palvelujärjestelmään.

- ☐ Alatavoite on hyvä sellaisenaan
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☒ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

lääkärit pystyvät hyödyntämään itsenäistä arkea tukevaa teknologiaa oman hyvinvointinsa, terveytensä ja toimintakykynsä parantamiseksi.

- ☐ Alatavoite on hyvä tällaisenaan
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☒ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Yhteiskunta tukee ikääntyneiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia hyödyntää itsenäistä suoriutumista tukevaa teknologiaa.

- ☐ Alatavoite on hyvä sellaisenaan
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☒ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Teknologian hyödyntäminen on lisännyt ammattilaisten työhyvinvointia.

- ☒ Alatavoite on hyvä sellaisenaan
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Asenteet teknologian käyttöön ovat myönteisiä. Ammattilaiset, ikäihmiset ja heidän omaisensa ovat mukana teknologian kehittämisessä ja käyttöönotossa.

- x Alatavoite on hyvä sellaisenaan
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Analytiikan ja tekoälyn käyttö suurten tietomassojen hyödyntämisessä on parantanut toiminnan kustannusvaikuttavuutta, laatua ja läpinäkyvyyttä. Tietojen käyttö on eettistä ja tietoturvasta ja –suojasta on huolehdittu.

- x Alatavoite on hyvä sellaisenaan
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Suomi on ikäteknologian kehittämisen ja hyödyntämisen mallimaa ja kokemuksiamme sekä osaamistamme hyödynnetään laajasti maailmalla. Teknologian vienti on luonut hyvinvointia Suomeen esimerkiksi työpaikkoina, investointeina ja uusina ratkaisuin.

- x Alatavoite on hyvä sellaisenaan
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Toimenpiteiden täsmennyksen tarve:

• Jatketaan teknologian hyödyntämistä aiemman kehittämistyön pohjalta, sisältöinä:

- o Autetaan iäkkäitä löytämään ja hyödyntämään itselleen sopivia teknologioita, jotka tukevat itsenäistä kotona asumista, omasta hyvinvoinnista, terveydestä ja toimintakyvystä huolehtimista sekä omaehtoista sosiaalista kanssakäymistä.
- o Kehitetään teknologian hyödyntämismahdollisuuksia palvelujärjestelmässä
- o Kootaan erilaiset iäkkäiden palvelut yhteen toimivien alustaratkaisujen ja kokonaisarkkitehtuurien avulla sekä ratkaisuja yhteen sovittamalla. Arvioidaan mahdollisuudet sisällyttää koaville alustoille myös itse hankittua teknologiaa.
- o Hyödynnetään teknologian käytöstä kertyvää tietoa sekä hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn edistämiseksi että palvelujärjestelmässä
- o Kehitetään hankintaprosesseja siten, että hankittavien teknologisten ratkaisujen vaikuttavuus, potilasturvallisuus, käytettävyyys ja sujuva käyttöönotto varmistetaan

- ☐ Toimenpide on hyvä tällaisenaan
 - ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
 - ☒ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
 - ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri
- Otetaan käyttöön ikätekniikan kansallinen koordinaatiomalli:
- ☐ Kootaan ja jaetaan tietoa vaikuttavista toimintamalleista ja käytännöistä sekä tuetaan niiden kehittämistä, käyttöönottoa ja seuranta.
 - ☐ Arvioidaan ikätekniikaratkaisujen vaikuttavuutta ja kustannushyötyjä sekä kootaan tieto Digi-HTA-menetelmällä arvioiduista ratkaisuista.
 - ☐ Edistetään myönteistä asennetta tekniikan mahdollisuuksien hyödyntämiseen, jotta hyvät käytännöt saadaan leviämään.
 - ☐ Ohjataan alueita ja organisoidaan vertaisoppimista sekä edistetään verkostomaista kansallista ja alueellista yhteistyötä eri toimijoiden kesken tukemaan tekniikan käyttöönottoa laajasti eri alueilla
 - ☐ Edistetään ikätekniikan toimintamallin kaupallisia ja kansainvälisiä mahdollisuuksia mm. selkiyttämällä koordinaatiota palvelujärjestelmän ja muun rahoituksen välillä.
- ☒ Toimenpide on hyvä tällaisenaan
 - ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
 - ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
 - ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri
- Käyttäjälähtöisyyden edistäminen:
- ☐ Varmistetaan ikääntyneille, omaisille ja ammattilaisille digitaalisen ja jatkuvan tekniikan oppimisen keinoin valmiudet käyttää koko ajan kehittyvää tekniikkaa
 - ☐ Varmistetaan ikätekniikaratkaisujen tietosuoja ja –turva sekä potilasturvallisuus ja kyberturvallisuus
 - ☐ Huolehditaan yksityisyyden suojasta, eettisyydestä ja vastuullisuudesta
 - ☐ Tuetaan ikäihmisten osallistumista käyttäjälähtöiseen tuotekehitykseen
 - ☐ Toimenpide on hyvä tällaisenaan
 - ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
 - ☒ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen

- o Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri

Voit halutessasi antaa avointa palautetta tiiviisti vaikuttavuustavoitteen Teknologia on lisännyt hyvinvointia kokonaisuudesta

Ikääntyvät ihmisten joukko on hyvin heterogeeninen teknologiaosaamisessa. Sama koskee myös käytettävissä olevia yhteyksiä eri osassa maata. Ennen uusien sovellusten kehittämistä on varmistettava, että niiden käyttöönotto on mahdollista.

Vaikuttavuustavoite: Asuminen ja asuinympäristöt ovat ikäystävällisiä

Tarkempien tavoitteiden täsmennyksen tarve:

Ihmiset ennakoivat ja varautuvat ikääntymisen haasteisiin asumisessaan

- x Alatavoite on hyvä tällaisenaan
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Ikääntyneille soveltuvia esteettömiä ja muunneltavia asuntoja on kehitetty, korjattu ja rakennettu

- o Alatavoite on hyvä tällaisenaan
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- x Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Asuinympäristöjen suunnittelussa ja kehittämisessä on huomioitu ikääntyvien tarpeet, osallisuus ja teknologian hyödyntäminen

- x Alatavoite on hyvä tällaisenaan
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Toimenpiteiden täsmennyksen tarve:

Tuetaan ikääntyneiden asumisen ennakointia ja varautumista asumisen neuvontaa ja korjausneuvontaa lisäämällä

- x Toimenpide on hyvä tällaisenaan
- o Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
- o Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- o Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri

• Vahvistetaan kuntien ja hyvinvointialueiden ikääntyneiden asumisen ja asumispalveluiden kehittämistä

- o vanhuspalvelulain toteutuksen tuki ja osaamisen lisääminen asumisessa ja asumispalveluissa
- o tuki kuntien ja hyvinvointialueiden kehittämishankkeisiin

- ☐ ikäystävällisten asuinympäristöjen kehittäminen verkostoyhteistyön avulla
- ☐ hyvien käytäntöjen ja esimerkkien levittäminen
- ☐ Toimenpide on hyvä tällaisenaan
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☒ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri
- Edistetään asuntokannan korjaamista ikäystävälliseksi
- ☐ korjausavustusten saatavuuden turvaaminen ja avustusehtojen ajantasaisuuden tarkistaminen
- ☐ asunnon korjaustarpeiden arviointimenetelmien kehittäminen ja levittäminen
- ☒ Toimenpide on hyvä tällaisenaan
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri
- Kehitetään ja lisätään ikääntyneiden asumisratkaisuja
- ☐ kaikille sopivan suunnittelun (Design for All) -periaatteen vahvistaminen asutosuunnittelussa
- ☐ yhteisöllisen asumisen (shl) ja muun välimuotoisen asumisen kehittäminen ja toteuttaminen ARAn erityisryhmien asumisen investointiavustuksella
- ☐ eri hallintamuotojen hyödyntäminen ikääntyneiden asumisessa.
- ☒ Toimenpide on hyvä tällaisenaan
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri

Voit halutessasi antaa avointa palautetta tiiviisti vaikuttavuustavoitteen Asuminen ja asuinympäristöt ovat ikäystävällisiä kokonaisuudesta

[Asuntojen ja asuinalueiden muutostyöt ikäystävällisempään suuntaan edellyttävät taloudellisia resursseja. Rahoitusratkaisuihin tulee kehittää valtakunnallinen ja tasapuolinen toimintamalli.](#)

Vaikuttavuustavoite: Palvelut toteutetaan sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävällä tavalla

Tarkempien tavoitteiden täsmennyksen tarve:

lääkäiden palveluja on uudistettu sisällöllisesti ja rakenteellisesti varmistaen iäkkäille heidän tarvitsemansa hyvinvointia, toimintakykyä ja terveyttä edistävää laadukas hoito ja huolenpito

- x Alatavoite on hyvä tällaisenaan
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Asiakas- ja palveluohjauksessa sekä palveluissa on varmistettu palveluintegraatio, oikea-aikaiset, turvalliset ja tarpeenmukaiset palvelut ja kustannusvaikuttavien palvelujen järjestämisen. Hyvinvointia ja terveyttä edistävää neuvontatyö on osa ohjausta.

- x Alatavoite on hyvä tällaisenaan
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Kotiin annettavissa palveluissa on käytössä akuuttihoidon, kuntoutuksen ja omaishoidon toimintamallit, uusia teknologioita hyödynnetään, palvelut toimivat ympärivuorokauden ja toiminnanohjaus-järjestelmät tukevat johtamista ja henkilöstön joustavaa kohdentamista asiakkaiden palvelutarpeen mukaan.

- x Alatavoite on hyvä tällaisenaan
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Kotona asuminen ja asuinympäristöt ovat toimivia ja turvallisia sekä muuttuvat tarpeen mukaan ja lisäävät iäkkään osallistumismahdollisuuksia myös tulevaisuudessa.

- o Alatavoite on hyvä tällaisenaan
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- x Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Ekologisesti kestävät käytännöt ovat osa palvelujärjestelmää

- o Alatavoite on hyvä tällaisenaan
- x Alatavoitteen täsmennyksen tarve on pieni
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- o Alatavoitteen täsmennyksen tarve on suuri

Toimenpiteiden täsmennyksen tarve:

Kehitetään edelleen asiakas- ja palveluohjausta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä toimintakyvyn tukemisen näkökulmasta ja vastataan asiakkaan yksilöllisiin palvelutarpeisiin.

- x Toimenpide on hyvä tällaisenaan
- o Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
- o Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- o Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri

Kehitetään edelleen omavalvontaa ja laatuindikaattoreita sekä juurrutetaan hyviä toimintakäytänteitä.

- x Toimenpide on hyvä tällaisenaan
- o Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
- o Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- o Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri

Tuetaan kotona-asumista kehittämällä ja ottamalla käyttöön integroituneita toimintamalleja, joissa teknologiat ovat osa palveluekosysteemiä.

- o Toimenpide on hyvä tällaisenaan
- o Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
- x Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- o Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri

Laatuindikaattorien, mittareiden ja laatutasojen edelleen kehittäminen

- x Toimenpide on hyvä tällaisenaan
- o Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
- o Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- o Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri

Ekologinen kestävyysajattelu juurrutetaan palvelujen suunnitteluun ja käytäntöön niin, että taloudellinen ja aineellinen toiminta sopeutetaan luonnon kestäkykyyn

- o Toimenpide on hyvä tällaisenaan
- x Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
- o Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- o Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri

Kehitetään ja otetaan käyttöön toimintamalleja, jotka parantavat henkilöstön saatavuutta ja riittävyyttä iäkkäiden palveluissa.

- o Toimenpide on hyvä tällaisenaan
- o Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
- o Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- x Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri

• Palvelujen riittävyyden ja henkilöstön saatavuuden parantamiseksi arvioidaan ainakin seuraavat toimenpiteet:

- o Kiertävien perhehoitajien lisääminen kotona asumisen tueksi
- o Perhehoidon lisääminen niiden asiakkaiden osalta, joille se on sopiva palvelumuoto
- o Hoiva-avustajia hyödyntäminen niiden asiakkaiden osalta, joiden palvelutarpeisiin heidän osaamisellaan voidaan vastata
- o Kansainvälisen rekrytoinnin hyvien käytäntöjen arvioiminen ja levittäminen
- o Sijaisjärjestelyjä koskeva kehittäminen

- ☐ Toimenpide on hyvä tällaisenaan
- ☒ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on pieni
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on kohtalainen
- ☐ Toimenpiteen täsmennyksen tarve on suuri

**Voit halutessasi antaa avointa palautetta tiiviisti vaikuttavuustavoitteen
Palvelut toteutetaan sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti
kestävällä tavalla kokonaisuudesta**

Tavoitteet ovat hyviä niin yksilön kuin yhteiskunnan ja palveluntuottajien kannalta ajateltuna.

Mikä tarkemmista tavoitteista ja toimenpiteistä on mielestäsi erityisen tärkeää vuoteen 2030 mennessä?

Palveluiden riittävyys ja henkilöstön saatavuuden parantaminen.

Osio 4: Mitä mahdollisuuksia väestön ikääntyminen tuo ja kuinka mahdollisuuksia voitaisi hyödyntää?

Ikääntyvien henkilöiden toimintakyky jatkuu aiempaa korkeampaan ikään. Tämä on suuri mahdollisuus palveluiden suunnittelun ja järjestämisen näkökulmasta.

Osio 5: Pohdi vielä lopuksi, mitkä olisivat iäkkäiden asioiden osalta tärkeimmät kehitettävät asiat hallituskauden 2027-2031 aikana?

Henkilöstön saatavuuteen täytyy kiinnittää erityistä huomiota mm. koulutuksen aloituspaikkojen osalta.

Ikääntyvien henkilöiden asuinolosuhteissa (kotona asuminen) on suuria valtakunnallisia eroja. Jos kotona asumista halutaan edistää, tulee asumiseen liittyvät haasteet ensin poistaa. Tähän on varattava taloudelliset resurssit. Sama koskee teknologian käytön lisäämistä.

Osio 6: Mitä muita asioita haluaisit nostaa periaatepäätöksen kokonaisuudesta?

Kokonaisuus on laaja ja kattava. Hyvinvointialueiden ja kuntien työnjakoa tulee edelleen tarkentaa, ja huomioida kuntien vastuut valtionosuuspäätöksissä.